

Commissiedebat Nieuwe maatregelen netcongestie – 24 januari 2024

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) is het met de strekking van de [Kamerbrief](#) eens dat er stevige maatregelen nodig zijn om netcongestie aan te pakken. Alle paden naar een betaalbaar, betrouwbaar en CO₂-vrij energiesysteem laten zien dat de rol van elektriciteit verder zal groeien. Elektrificatie is voor veel energievragers in de industrie, mobiliteit, gebouwde omgeving en landbouw een belangrijke verduurzamingsoptie omdat elektriciteit vanuit verschillende bronnen, zoals zon en wind, goedkoop, lokaal en duurzaam kan worden geproduceerd. Dit maakt ons energiesysteem betaalbaar en onafhankelijk van het buitenland. De NVDE benadrukt dan ook het belang van het doorzetten van het [Landelijk Actieprogramma Netcongestie](#) en het vaststellen en uitvoeren van eenzelfde programma voor de laagspanningsnetten. Het sneller verzwaren van de netten heeft daarbij prioriteit. De NVDE is [onder de indruk](#) van de investeringsplannen van de netbeheerders. Omdat de doorlooptijden voor netverzwaring lang zijn en het elektriciteitsnet vooral op de pieken vol is, is efficiënter gebruik van het net nodig. Dit vereist wel extra ondersteuning voor bedrijven en burgers.

Maak prioriteit van snelle doorlooptijden voor netverzwaring

Netverzwaring is de goedkoopste en meest structurele oplossing voor netcongestie. De NVDE ziet echter nog steeds dat netverzwaringprojecten aanlopen tegen lange doorlooptijden. Het bouwen kost vaak twee tot drie jaar, terwijl de vergunningverlening kan oplopen tot wel acht jaar. Daarom riep een coalitie van bedrijven en de NVDE eerder al op tot [snellere besluitvorming](#) en een [andere werkwijze](#) voor versnellen van de doorlooptijden. Daarnaast loopt de aanleg van elektriciteitsnetten vertraging op door stikstofbelemmeringen. Een wrange situatie, want elektriciteitsnetten faciliteren duurzame energieprojecten die juist resulteren in lagere stikstof- en CO₂-emissies.

- **Grijp de kansen van het Europese versnellingspakket en implementeer deze zo snel mogelijk.** De Europese Commissie heeft via RePowerEU en de recent aangenomen herziening van de hernieuwbare energierichtlijn (RED) ingezet op kortere procedures voor hernieuwbare energie en energie-infrastructuur. De vergunningverlening mag niet langer dan 24 maanden in beslag nemen, en in aangewezen *acceleration areas* voor hernieuwbare projecten maximaal 12 maanden.
- **Neem op grote schaal onorthodoxe maatregelen voor het verzwaren van de elektriciteitsnetten.** De [Kamerbrief](#) presenteert een aantal extra onorthodoxe maatregelen voor het versnellen van netverzwaring. Wat de NVDE betreft is het nu tijd om deze maatregelen op grote schaal te nemen zoals het stimuleren van het

inzetten van het voorkeursrecht om de energietransitie sneller te realiseren. Er is geen tijd meer voor pilots en het testen van oplossingen voor snellere netverzwaring gezien de grote opgaven in de energiesector.

- **Realiseer een tijdelijke ontheffing en op lange termijn een stikstofvrijstelling voor de aanleg van elektriciteitsnetten en andere duurzame energieprojecten die netto stikstof reduceren.** De energietransitie draagt bij aan het creëren van stikstofruimte en reductie van broeikasgasemissies. Tegelijkertijd zorgt het wegvallen van de bouwvrijstelling voor verdere vertraging van energietransitie projecten. Daarom [pleit](#) de NVDE met een brede coalitie van bedrijven voor het geven van prioriteit aan de energietransitie in de stikstofaanpak.
- **Kom met een heldere wijk-voor-wijk aanpak voor het verzwaren van laagspanningsnetten en ondersteun decentrale overheden met een landelijke ‘vliegende brigade’.** Een planmatige wijk-voor-wijk verduurzamingsaanpak is nodig om de laagspanningsnetten efficiënt te verzwaren. Belangrijk hierbij is dat de regie voor een wijkaanpak op Rijksniveau ligt en decentrale overheden met een heldere methodiek ondersteunt in het formaliseren van een wijkaanpak, inclusief concrete plannen voor de warmte- en mobiliteitstransitie. Decentrale overheden kunnen verder ondersteund worden bij het opstellen van transitieplannen met een zogenaamde ‘vliegende brigade’ aan experts die vanuit het Rijk opereert ter ondersteuning van gemeenten.
- **Verlaag per amendement in de Energiewet de grens voor zelfaanleg naar 1 MVA.** De [Kamerbrief](#) noemt het vergroten van mogelijkheden voor klanten om zichzelf aan te sluiten als belangrijke optie zodat de netbeheerders zich meer kunnen focussen op de verzwaren van de netten. Nu mag dat pas vanaf 10 MVA, de NVDE roept op dit te verlagen naar 1 MVA. Concreet is daarvoor een aanpassing van Artikel 3.39 lid 1a nodig van het wetsvoorstel Energiewet van 10 MVA naar 1 MVA. Daarbij is wel van belang dat de zelfaanlegger onder het publieke kader valt met betrekking tot de volgorde van toekenning van transport.

Faciliteer bedrijven en burgers om het elektriciteitsnet (samen) slimmer te gebruiken

Naast het verzwaren van het net moeten we het net ook efficiënter benutten. Netcongestie doet zich op piekmomenten voor. Er is dus nog capaciteit buiten deze piekmomenten om. Er wordt gewerkt aan tal van aanpassingen om dit slimmer gebruik te faciliteren. Veel van deze acties vragen naast aanpassingen in wet- en regelgeving ook aandacht bij de uitvoering. Er liggen onder meer veel kansen voor ondernemers om slim samen te werken in een energiehub op bedrijventerreinen.

- **Stel een beleidspakket op voor energiehubbs om ondernemers voldoende investeringszekerheid te bieden.** Een [studie](#) van RHDHV in opdracht van de NVDE en Platform Verduurzaming Bedrijventerreinen laat zien dat bedrijven sneller kunnen verduurzamen door op te trekken in de vorm van een energiehub waarin processen onderling op elkaar worden afgestemd en energie wordt uitgewisseld, waardoor verduurzaming mogelijk is met bestaande infrastructuur. Er is nationaal en flexibel beleid nodig om voldoende investeringszekerheid te bieden aan partijen binnen een energiehub. Zij kunnen door samen te werken in meerdere gevallen met de bestaande

netcapaciteit uit de voeten. Daarom roept de NVDE op tot een beleidspakket voor het realiseren van energiehubs op bedrijventerreinen om voldoende investeringszekerheid te bieden aan ondernemers. De NVDE [deelde](#) daarvoor al een aantal denkrichtingen.

- **Faciliteer een snelle uitrol van congestiemanagement voor afnemers.** Congestiemanagement houdt in dat een partij tegen een vergoeding geen gebruik mag maken van het net. Er is dan meer ruimte voor andere partijen. Uit een [evaluatie](#) van de Autoriteit Consument & Markt blijkt dat netbeheerders nog weinig contracten hebben afgesloten. Marktpartijen staan niet onwelwillend tegenover het aanbieden van flexibiliteit, maar dat betekent voor verschillende bedrijven wel dat zij hun bedrijfsprocessen moeten aanpassen. De schadeloosstelling moet deze kosten dekken.
- **Standaardiseer slimme technieken in subsidieregelingen.** Via de SDE en ISDE kunnen partijen subsidie krijgen voor onder meer een warmtepomp of e-boiler. Om het potentieel aan flexibiliteit te vergroten moeten deze subsidieregelingen slimme aanstuurbaarheid als eis stellen. Voor bedrijven gaat afschakelen en warmteopslag hand in hand, daarom is ook aandacht nodig voor opslagmogelijkheden. Slim aanstuurbare apparatuur kan een bijdrage leveren aan het verminderen van netcongestie, zoals e-boilers en batterijen. Dit soort flexibel regelbare technologieën kunnen op de juiste momenten elektriciteit opslaan en aan het net onttrekken of terugplaatsen op het net. Zet daarom in op ontwikkeling van flexibel inzetbare eenheden die elektriciteit kunnen opslaan en produceren.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gas en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industriële sector.